

רשומות

הצעות חוק

13 במרס 1996

2539

כ"ב באדר התשנ"ו

עמוד

772 ..... הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 19) (הוראות שונות), התשנ"ו-1996

תיקון עקיף:

חוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972

הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 19) (הוראות שונות), התשנ"ו-1996

- תיקון סעיף 5א 1. בחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 5א(ב) -
- (1) בפסקה (1), במקום "21 שנים" יבוא "25 שנים";
- (2) אחרי פסקה (2) יבוא:
- "(3) הוא יודע קרוא וכתוב בשפה העברית, ועמד בבחינה בשפה העברית כפי שייקבע;
- (4) הוא עבר תקופת התמחות של ששה חודשים כפי שיקבע שר המשפטים;
- (5) הוא בוגר 12 שנות לימוד."
- תיקון סעיף 7 2. בסעיף 7 לחוק העיקרי -
- (1) במקום סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) יבוא:
- "(ב) המצאה של האזהרה לידי החייב תהיה כדרך שממציאים כתבי בי-דין על פי תקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984";
- (2) בסעיף קטן (ד), המלים "כאמור בסעיף קטן (ג)" - יימחקו.

דברי הסבר

(1) הוא תושב ישראל, שמלאו לו 21 שנה;

(2) הוא הוכיח להנחת דעתה של הועדה (ועדת האישרים) שהוא בקיא בהליכים של ההוצאה לפועל."

מוצע להעלות את גיל הבסיס של מקבל האישור כאמור, ל-25 שנים - וזאת על מנת שממלאי תפקיד, שענין להם ביישום תפקידים רגישים כלפי חייבים וזוכים, יהיו בגיל בוגר יותר; כמו כן מוצע לדרוש מממלאי התפקיד, כדרישות בסיס ראשוניות, להוכיח ידיעת קרוא וכתוב בשפה העברית, להיות בוגרי 12 שנות לימוד, וכן להכשיר את עצמם במשך ששה חודשי התמחות לקראת ביצוע תפקידיהם.

שינויים אלה לא יחולו על מי שקיבל ופעל במשך שנתיים לפי אישור ועדת האישרים.

סעיף 2 סעיף (ד) לחוק כפי שנקבע בתיקון מס' 15, קובע לאמור:

"המצאת אזהרה ופסק-דין

7. (א) ...

(ב) ...

(ג) ...

מבוא

ביום 15 באוגוסט 1994 התפרסם התיקון מס' 15 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 (להלן - החוק) (ס"ח התשנ"ד, עמ' 284) (להלן - תיקון מס' 15). התיקונים המוצעים בזה הנם פרי המלצות של שתי ועדות הפועלות במשרד המשפטים בנושא זה: הועדה המייעצת הקבועה לענין חוק ההוצאה לפועל, בראשות השופט ד. ברי-אופיר וועדת המעקב ליישום תיקון מס' 15 לחוק, בראשות השופטת שרה גרות. ועדות אלה בחנו את הלקחים והנסיון שהצטבר בחודשי ההפעלה של תיקון מס' 15.

סעיף 1 הדרישות לגבי אדם שאינו פקיד של בית המשפט ואשר ניתן להטיל עליו ביצוע של הליכים שבתחום סמכותו של מוציא לפועל, קבועות בסעיף 5א(ב) לחוק, אשר קובע לאמור:

"ועדת אישרים

5. (א) ...

(ב) הועדה רשאית לתת אישור לאדם לצורך קבלת תפקיד כאמור בסעיף 5(ב), אם נתקיימו בו אלה:

¹ ס"ח התשכ"ז, עמ' 116; התשנ"ו, עמ' 88.

² ק"ת התשמ"ד, עמ' 2220; התשנ"ה, עמ' 1495.

(1) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) לשכת הוצאה לפועל לא תקבל בקשה שלא צורפו לה הצהרה מנומקת וכתב ויתור על סודיות כאמור בסעיף קטן (א).";

(2) בסעיף קטן (ג) -

(א) במקום המלים "לקבל את בקשת" יבוא "להיעתר לבקשת";

(ב) הסיפה החל במלים "ואולם בקשה" - תימחק;

(3) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ו) חייב, שניתן לגביו צו תשלומים לפי סעיף זה, רשאי להגיש לראש ההוצאה לפועל בקשה לשינוי צו התשלומים ויחולו הוראות סעיף 69ב."

4. בסעיף 7ב לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ד), בסופו יבוא: "הגיע ראש ההוצאה לפועל

למסקנה, על-פי המידע שבידו, שיש לחייב נכס שניתן לגבות ממנו את החוב, רשאי ראש ההוצאה לפועל להביא לידיעת הזוכה את דבר קיומו של הנכס ופרטיו, מבלי לחשוף את מקור המידע."

5. בסעיף 7ג(א) לחוק העיקרי, הסיפה החל במלים "לענין הליכי הבאה" - תימחק.

דברי הסבר

כמו כן, מוצע לאפשר לחייב אשר ניתן לגביו צו תשלומים לפנות בבקשה נוספת לראש ההוצאה לפועל, לענין צו זה.

סעיף 4 סעיף 7ב לחוק מאפשר לראש ההוצאה לפועל לאסוף מידע על נכסי החייב.

סעיף קטן (ד) של הסעיף קובע לאמור:

"(ד) בכפוף להוראות כל דין, אם נמסר לראש ההוצאה לפועל מידע לפי סעיף זה, לא יעשה בו שימוש אלא במידה הנדרשת למילוי תפקידו ותוך הגנה על פרטיות החייב ושמירה על סודיות המידע."

כדי למנוע ספקות באשר לתפקידי ראש ההוצאה לפועל וסמכותו לישמם, מוצע להבהיר כי ראש ההוצאה לפועל מוסמך להביא לידיעת הזוכה מידע שהגיע אל ראש ההוצאה לפועל, על נכס של חייב שניתן לגבות ממנו את החוב; סמכות זאת מוגבלת בכך שראש ההוצאה לפועל מנוע מלגלות לזוכה את מקור המידע.

סעיף 5 סעיף 7ג(א) לחוק קובע חוקה בדבר יכולת החייב לפרוע חוב פסוק, על מנת להסיר ספק לגבי כלליות חוקה זו, מוצע להשמיט את הסיפה של סעיף קטן (א) היכולה להתפרש כמסייגת את החוקה לענין הליכי הבאה ומאסר בלבד.

(ד) סירב החייב או מי שניתן להמציא לו את האזהרה כאמור בסעיף קטן (ג), לקבל את האזהרה או לחתום על אישור מסירה, יראו את החייב כמי שהומצאה לו האזהרה כדין; הערת פקיד הדואר או המוסד בדבר הסירוב תהווה ראיה לאמיתותה."

הוראה זו גורמת קשיים רבים בייחוד במקרים שחייבים עזבו את מגוריהם מבלי להשאיר כל כתובת או שעזבו את הארץ בכלל. נימוק זה, וכן הרצון לאחד את נוהלי המסירה באשר להוצאה לפועל על דרך נוהלי המסירה לפי תקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, עומדים בבסיס הצעת חוק זו.

סעיף 3 לפי סעיף 7א(א) לחוק, שניים מתנאי היסוד לשיקול בקשת חייב לצו תשלומים ולבקשת חייב לקבל הכרה כמוגבל בתשלומים הם צירוף של אלה:

(1) הצהרה מנומקת מטעם החייב על מצבו הכלכלי ויכולתו לשלם את החוב;

(2) מסירת כתב ויתור מטעמו על סודיות, והסכמתו למסירת מידע ומסמכים לראש ההוצאה לפועל לענין נכסיו ומקורות הכנסתו.

מוצע להבהיר כי לא תקובל, וממילא לא תידון, בקשה שלא צורפו לה הצהרה וכתב ויתור על סודיות כאמור.

- תיקון סעיף 14 6. בסעיף 14 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) היה לראש ההוצאה לפועל יסוד להניח שהחייב עומד לצאת את הארץ מבלי לפרוע את החוב או להבטיח את פרעונו, רשאי הוא לצוות על עיכוב יציאתו מן הארץ ועל הפקדת רכוזיו או תעודת המסע שלו; ואולם אם נתן ראש ההוצאה לפועל צו תשלומים לפי סעיף 7א, והחייב מקיים את הוראות הצו, לא יצווה ראש ההוצאה לפועל על עיכוב יציאתו של החייב, אלא אם כן שוכנע כי יציאתו של החייב מן הארץ עלולה לסכל את ביצוע פסק הדין."
- תיקון סעיף 21 7. בסעיף 21(א) לחוק העיקרי, במקום הרישה "על פי בקשת הזוכה רשאי ראש ההוצאה לפועל" יבוא "ראש ההוצאה לפועל רשאי".
- תיקון סעיף 27 8. בסעיף 27(א) לחוק העיקרי, בסיפה, במקום "לתקופה שלא תעלה על 14 ימים" יבוא "לתקופה שלא תעלה על 30 ימים".
- תיקון סעיף 28 9. בסעיף 28 לחוק העיקרי, במקום סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) יבוא:
- "(ג) הגיע ראש ההוצאה לפועל למסקנה כי יש ספק בשאלת בעלותו של חייב על מיטלטלין מעוקלים, רשאי הוא להיעתר לבקשה שלא לעקל ולא למכור אותם; ראש ההוצאה לפועל יחליט בעניין הבקשה והחלטתו זו תחול על הליכי ההוצאה לפועל בתיק שבו עוקלו המיטלטלין.
- (ד) ראש ההוצאה לפועל רשאי להורות על עיכוב הליכי המכירה; כן רשאי הוא להורות על החזרת המעוקלים, כולם או חלקם, למבקש, באופן שהעיקול יעמוד בעינו, והמבקש יהיה נאמן עליהם לפי חוק זה; ראש ההוצאה לפועל רשאי לחייב את המבקש בהפקדת ערובה.
- (ה) בהפעלת סמכותו לפי סעיף זה, יחליט ראש ההוצאה לפועל כאילו היה בית משפט הדן בדרך המרצה, ולענין ערעור, יראו את החלטתו כאמור כפסק דין של בית משפט השלום; דחה ראש ההוצאה לפועל את בקשת המבקש, רשאי הוא להטיל עליו הוצאות, אם מצא כי לא היה יסוד לבקשה.
- "

דבריו הסבר

- סעיף 6** הגבלת חייב לצאת מהארץ (ובייחוד למטרות נופש ובליו). כל עוד לא שילם את חובותיו או הבטיח את תשלומם נראית מוצדקת. מוצע לפשט את ניסוח התנאים להפעלת סמכות ראש ההוצאה לפועל לעכב יציאת חייב מהארץ. סמכות ראש ההוצאה לפועל להיענות לבקשת חייב ליציאה מהארץ במקרים מוצדקים (כאמור בסעיף 14(ג)) לא תשתנה.
- סעיפים 7 ער 9** הטיפול בעיקול ובמכירת מיטלטלין מצריך השקעה רבה בדיונים בבתי המשפט, בכוח אדם להפעלת הסמכות, בכוח אדם לצרכי שמירה, וכן השקעה בנפח אכסון רב.
- נוכח העובדה כי תרופה זאת של עיקול ומכירת מיטלטלין הינה יעילה וזמינה לענין גביית חובות, מוצעות ההוראות הבאות:
- (א) מוצע שהסמכות לצוות על עיקול מיטלטלין ומכירתם לא תותנה בבקשת זוכה, אלא ראש לשכת
- ההוצאה לפועל יהא מוסמך לפי מידע שיהיה בידו, לצוות כאמור, אף ללא בקשה מיוחדת של זוכה (סעיף 7 להצעה).
- (ב) ההליכים להשגת צו השחיית מכירת מיטלטלין יכולים להימשך ימים אחדים. כדי להימנע מביצוע פזיז של מכירה, מוצע להגדיל את התקופה שבתחומה מוסמך ראש ההוצאה לפועל או בית משפט מוסמך להשחית מכירת מיטלטלין מ-14 ימים ל-30 ימים (סעיף 8 להצעה).
- (ג) הנוהל הקבוע בחוק שלפיו בית המשפט הוא המחליט בכל מקרה של ספק בבעלות על מיטלטלין מסובך, מסורבל ומעמיס עומס רב על בית המשפט. מוצע להסמיך את ראש ההוצאה לפועל, שלא לעקל ושלא למכור מיטלטלין כאשר מבקש מעורר ספקות בשאלת הבעלות.
- בהפעלת סמכות זאת, ינהג ראש ההוצאה לפועל כאילו היה בית משפט הדן בדרך המרצה; ולענין ערעור

(ו) החלטות ראש ההוצאה לפועל לפי סעיף זה אין בהן כדי לבטל מכירת המיטלטלין בהוצאה לפועל לאחר שבוצעה, או לפגוע בזכויות קונה שרכש את המיטלטלין בתום לב.

הוספת סעיף 45א

10. אחרי סעיף 45 לחוק העיקרי יבוא:

45א. היה צד שלישי תאגיד בנקאי בהגדרתו בסעיף 1 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981³, שיש לו סניפים, ושצו עיקול הומצא למשרד הראשי או למען הרשום של התאגיד - יחול צו העיקול על נכסי החייב בכל אחד מהסניפים שבהם הם מצויים, במועד שבו הגיעה ההודעה על העיקול מהמשרד הראשי או מהמען הרשום לסניף ולא יאוחר מתום שלושה ימי עסקים מיום המצאת ההודעה על העיקול למשרד הראשי או למען הרשום של התאגיד הבנקאי; הומצא צו העיקול לאחר מסניפי התאגיד הבנקאי, יחול הצו על נכסי החייב המנוהלים באותו סניף, במועד שבו הגיעה ההודעה על הצו לאותו סניף.

"צד שלישי - תאגיד בנקאי"

תיקון סעיף 67

11. בסעיף 67 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא: "הוזמן זוכה או בא כוחו לחקירת יכולת, רשאי ראש ההוצאה לפועל לקיימה, אף שלא בנוכחות הזוכה או בא כוחו";

(2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) הומצאה לחייב הזמנה לחקירת יכולת ולא התייצב, או שהתייצב ולא הציג מסמכים שנדרש להציגם, יראו אותו כבעל יכולת המשתמט מתשלום חובותיו; על חייב כאמור לא יחולו הוראות סעיף 70(ג)."

החלפת סעיף 68א

12. במקום סעיף 68א לחוק העיקרי יבוא:

68א. (א) שר המשפטים ימנה ועדה אשר תקבע את רשימת חוקרי הוצאה לפועל (להלן - הועדה); בוועדה יכהנו:

(1) שופט והוא יהיה היושב ראש;

"ועדה לקביעת חוקרי הוצאה לפועל"

דברי הסבר

מופיעים לעת השימוע. מוצע, כדי ליעל ולא לעכב את מירוץ הטיפול בלשכת ההוצאה לפועל, להסמיך את ראש ההוצאה לפועל שלא לעכב את השימוע ולהחליט לקיים את החקירה או הבירור גם שלא בנוכחות הזוכה או באיכוחו. כמו כן מוצע לקבוע כי חייב שהומצאה לו הזמנה ולא הופיע, או שלא המציא מסמכים כנדרש, יראו אותו כבעל אמצעים המשתמט מתשלום חובותיו, וניתן יהיה לפעול למחן צו מאסר בשל ביוזן ההוצאה לפועל לפי סעיף 70 לחוק.

סעיף 12 לפי סעיף 68א לחוק, שר המשפטים ממנה חוקרי ההוצאה לפועל, לפי המלצה של ועדה ממליצה. כדי להתגבר על הקושי של ערעור על קביעת השר בהחליטו על חוקרי ההוצאה לפועל, מוצע כי רשימת חוקרי ההוצאה לפועל תיקבע על ידי הועדה לענין זה; ערעור על החלטות הועדה הן מטעם מי שרואה עצמו נפגע והן מטעם היועץ המשפטי לממשלה, יהיה לפני בית משפט מחוזי.

- דין החלטתו כדין פסק דין של בית משפט השלום (סעיף 9 להצעה).

סעיף 10 לבקשת נציגי הבנקים, ובהתחשב בקשיים הנובעים מהפיצול לסניפים, מוצע לקבוע כי צו העיקול על נכסי חייב בכל אחד מהסניפים של הבנק ייבנס לתוקף לא יאוחר מתום 3 ימי עסקים מיום המצאת הודעת העיקול למשרדו הראשי של התאגיד הבנקאי.

נמסר צו העיקול באחד מסניפי התאגיד, יחול הצו על נכסי החייב המנוהלים באותו סניף, במועד שבו הגיעה ההודעה לאותו סניף.

סעיפים 11 ו-14 קורה וזוכים או באיכוחם, אשר יזמו חקירת יכולת או בירור לענין תשלומי חייב, ואשר הוזמנו להיות נוכחים, לא

³ ס"ח התשמי"א, עמ' 232; התשנ"ה, עמ' 428.

(2) נציג שר המשפטים;

(3) נציג לשכת עורכי הדין, אשר ימונה בהתייעצות עם לשכת עורכי הדין;

(4) נציג מועצת רואי החשבון, אשר ימונה בהתייעצות עם מועצת רואי החשבון;

נחלקו דעות חברי הועדה, תכריע דעת הרוב; באין רוב לדעה אחת, תכריע דעת היושב ראש.

(ב) כשיר להיות חוקר ההוצאה לפועל מי שהוא חבר בלשכת עורכי הדין או מי שבירר רשיון בר תוקף שניתן לפי חוק רואי חשבון, התשט"ו-1955⁴, והוא בעל נסיון של חמש שנות עבודה במקצועו.

(ג) הרואה עצמו נפגע מהחלטת הועדה לפי סעיף קטן (א) רשאי לערער על החלטתה לפני בית המשפט המחוזי תוך 30 ימים מיום שהומצאה לו החלטה; כן רשאי לערער על החלטה היועץ המשפטי לממשלה.

368. (א) חוקר ההוצאה לפועל יהיה מוסמך לערוך בדיקה יכולת החייב, בין על יסוד העיון בבקשת החייב לפי סעיף 74 והמסמכים שצורפו לה, ובין בחקירת יכולת לפי סעיף 67.

הסמכויות ודרך הפעולה של חוקר ההוצאה לפועל

(ב) ראש ההוצאה לפועל רשאי למנות חוקר ההוצאה לפועל בתיק מסוים, מתוך הרשימה שקבעה הועדה, ובלבד שלא יהיה במינוי כדי ליצור ניגוד ענינים עם עיסוקיו האחרים של החוקר.

(ג) חוקר ההוצאה לפועל יפעל מטעם ראש ההוצאה לפועל ובהתאם להוראותיו; חוקר ההוצאה לפועל ינהל פרוטוקול של הבדיקה שערך ויגיש לראש ההוצאה לפועל העתק הפרוטוקול ודין וחשבון מנומק על הממצאים וההוצאות של הבדיקה שערך, באופן ובזמן שייקבעו.

(ד) ראש ההוצאה לפועל רשאי לתת כל צו על סמך הדין וחשבון של חוקר ההוצאה לפועל, כאילו ערך בעצמו את הבדיקה בדבר יכולת החייב; כן רשאי הוא, בכל עת, מיוזמתו או על פי בקשה, לעיין מחדש בדין וחשבון, ולערוך בדיקה נוספת, בין בעצמו ובין באמצעות חוקר אחר.

(ה) חוקר ההוצאה לפועל ועובדיו חייבים לשמור בסוד כל ידיעה שהגיעה אליהם במילוי תפקידם.

(ו) באו הזוכה והחייב לידי הסכם באשר לאופן פרעון החוב במהלך בדיקת חוקר ההוצאה לפועל, יגיש החוקר את ההסכם בהתימתיהם לאישור ראש ההוצאה לפועל שיהיה רשאי לאשרו או לדחותו; להסכם שאושר יהיה תוקף של צו תשלומים לפי חוק זה.

368. (א) שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות לביצוע סעיפים 68 א ו-68 ב, לרבות לענין המקום שבו יערוך חוקר ההוצאה לפועל את הבדיקה, קבלת מידע לגבי מצבו הכלכלי של החייב ודרכי שמירת המידע, החובות שיחולו על חוקרי

תקנות וצווים

⁴ ס"ח התשט"ו, עמ' 26; התשנ"ד, עמ' 62.

ההוצאה לפועל וכן סדרי העבודה של הועדה, לרבות לענין סמכותה לבטל החלטה שנתנה.

(ב) שר המשפטים יקבע בצו, בהסכמת שר האוצר, את שכרו והוצאותיו של חוקר ההוצאה לפועל ואת אופן תשלומם, וכן רשאי הוא לקבוע שהזוכה והחייב, או אחד מהם, יחויבו להשתתף בתשלום.

הפעלת סעיפים 668 א עד 668 א68 הפעלה של הוראות סעיפים 668 א, 668 ב ו-668 טעונה צו של שר המשפטים, והוא רשאי להפעילן באופן כללי או חלקי, לפי אזורי השיפוט של בתי משפט השלום.

13. בסעיף 669(ג) לחוק העיקרי, במקום "ראש ההוצאה לפועל ידחה על הסף" יבוא "לשכת ההוצאה לפועל לא תקבל". תיקון סעיף 669

14. בסעיף 69יא לחוק העיקרי, במקום הסעיפים הקטנים (ב) ו-(ג) יבוא: "ב) המוציא לפועל יודיע לזוכה על מועד הבירור לפי סעיף קטן (א), אך רשאי ראש ההוצאה לפועל לקיים את הבירור אף שלא בנוכחות הזוכה או בא כוחו". תיקון סעיף 69יא

15. בסעיף 70 לחוק העיקרי - (1) בסעיף קטן (א) - תיקון סעיף 70

(א) בסוף פסקה (1) יבוא "או 67(ד)";

(ב) במקום פסקה (4) יבוא:

"(4) קיים יסוד סביר להניח שהחייב עומד להבריח נכסים מנכסיו, ובלבד שהזוכה נימק את בקשתו";

(2) סעיף קטן (ב) - יימחק;

דברי הסבר

(ב) ראש ההוצאה לפועל לא יתן צו מאסר נגד חייב אלא לאחר ששקל את התועלת שבנקיטת הליכים של עיקול נגד נכסי החייב או בהמשכתם.

ההוראה בסעיף זה יוצרת ספקות באשר לעצם הצורך לקיים הליך נפרד ונוסף על הקבוע בחוק באשר למתן צו מאסר ובאשר למי שצריך להוכיח את התועלת שבנקיטת המאסר.

על פי אותה מגמה, מוצע כמו כן שלא לאלץ את המערכת להזמין שנית את החייב להופיע לפני ראש ההוצאה לפועל אף אם עברו שנתיים מהתייצבותו, וזאת על יסוד הבדיקה שנערכה לגבי חייב זה לפי הוראות סעיף 69יג לחוק והאפשרות המוענקת לו על פי סעיף 16 כאמור.

מוצע, כי משהובא חייב לפני ראש ההוצאה לפועל, ונוצר מצב של בזיון ההוצאה לפועל, ומשנעתר ראש ההוצאה לפועל לבקשה למתן צו מאסר - יהא ראש ההוצאה לפועל רשאי להוציא נגד החייב צו מאסר גם אם לא התייצב שנית לפני ראש ההוצאה לפועל.

סעיף 15 סעיף 70(א4) לחוק קובע שאחת העילות לבקשת צו מאסר נגד חייב בשל בזיון ההוצאה לפועל היא כי "החייב הבריח נכסיו".

כדי להימנע ממצב של תגובה שלאחר מעשה, וכדי למצות את האפשרויות של זוכה לגבות את החוב המגיע לו, מוצע כי ראש ההוצאה לפועל יוסמך להוציא צו מאסר כאמור, גם אם שוכנע כי קיים יסוד סביר להניח שחייב עומד להבריח נכסים (לפסקה (א) להצעה).

השאלה אם לתת צו מאסר נגד חייב נבדקת על ידי ראש ההוצאה לפועל בעת הבירור שנערך לפניו על פי ההליך הקבוע בסעיף 69יג לחוק.

כמו כן, סעיף 16 לחוק מאפשר לחייב לבקש להשהות כל הליך לפי חוק זה, או שלא לנקוט הליך כנגד החייב.

במגמה להדגיש כי נטל ההוכחה באשר למצבו של החייב, כולל לענין המאסר, יהיה על החייב, מוצע לבטל את סעיף 70(ב) לחוק שזה לשונו:

"מאסר חייב בשל בזיון ההוצאה לפועל

(א) ...

(3) בסעיף קטן (ג) הסיפה החל במלים "עברו שנתיים" – תימחק;

(4) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"ה) מי שניתן לגביו צו תשלומים לפי הסדר בכתב עם הזוכה, וכן מי שניתן לגביו צו תשלומים על פי הצעתו, רשאי ראש ההוצאה לפועל לתת לגביו צו מאסר, גם אם לא הובא או התייצב לפניו."

הוטפת סעיף 79 ב 16. אחרי סעיף 79 לחוק העיקרי יבוא:

79. פרוטוקול דין וחשבון שערך חוקר ההוצאה לפועל ישמשו ראיה וחשבון חוקר ההוצאה לפועל לכאורה לנכונות האמור בהם."

17. בסעיף 88(א) לחוק העיקרי, במקום פסקה (9) יבוא:

"(9) ביטול הליכים וגניזת תיקים בשל העדר פעולה מצד הזוכה או בשל יתרת חוב מזערית."

18. בחוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972,⁵ אחרי סעיף 3 יבוא:

3. על אף הוראות סעיפים 2 ו-3 לענין היכולת הכלכלית לשאת בהוצאות השירות המשפטי, מי שנאסר בשל אי תשלום חוב מוזנות ומוחזק במאסר בשל עילה זו בלבד למעלה משבעה ימים רצופים, זכאי לקבל סיוע משפטי בבתי המשפט האזרחיים ובבתי הדין הרבניים בהיקף שנקבע בתקנות, בנוגע לקביעת החיוב במוזנות, גובה החיוב, והליכי גביית המוזנות בלשכות ההוצאה לפועל."

19. (א) תחילתו של חוק זה שלושה חודשים מיום פרסומו.

(ב) הוראות סעיף 1 לחוק זה לא יחולו על מי שערב תחילתו של חוק זה פעל שנתיים לפי אישור שקיבל מטעם ועדת האישורים שמונתה לפי סעיף 5 לחוק העיקרי.

דבריו הסבר

הזוכה, וכן לענין גניזת תיקי הוצאה לפועל בשל העדר פעולה ובשל יתרת חוב מזערית.

סעיף 18 החוק מתייחס בהנמחה להוכחות חייבים המגיעים לבני זוגם, לילדיהם הקטנים, לילדיהם הנכים או להוריהם.

נוכח זאת, מוצע לתקן את חוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972, באופן שעל מי שנאסר בשל אי תשלום חוב מוזנות, ומוחזק במאסר בשל עילה זו בלבד למעלה משבעה ימים רצופים – לא תחול לגביו ההגבלה שבחוק האמור לענין השאלה אם משגת ידו לשאת בהוצאות השירות המשפטי ומוענק בלשכות הסיוע המשפטי.

תיקון זה לא יתייחס לסמכות ראש הלשכה לסיוע משפטי לבחון בקשה של אסיר כזה לסיוע משפטי על פי המבחנים שבסעיף 4 לחוק האמור, דהיינו כאשר הוא סבור שענינו של המבקש אינו אלא טרדני או קנטרני או שאין לו על מזה לסמוך או שאין לו בסיס סביר מבחינת הדין, העובדות או הראיות.

סעיף 16 הפעלת חוקרי ההוצאה לפועל כאמור בסעיף 68 לחוק נועדה לסייע למערכת ההוצאה לפועל בעריכת בדיקות בדבר יכולת הייב לשלם את חובותיו. ראש ההוצאה לפועל מוסמך לתת כל צו על סמך דין וחשבון של חוקר כאמור כאילו ערך בעצמו את הבדיקה על יכולת החייב.

על מנת להימנע מספקות באשר למשקל הראיתי של פרוטוקול הבדיקה וכן לגבי המשקל הראיתי של הדין וחשבון שמגיש חוקר כאמור, מוצע לקבוע כי מסמכים אלה ישמשו ראיה לכאורה לנכונות האמור בהם.

סעיף 17 על פי סעיף 88(א) לחוק, שר המשפטים מוסמך להתקין תקנות בדבר "ביטול הליכים בשל העדר פעולה מצד הזוכה". מוצע להרחיב סמכות זו, ולהסמיך את שר המשפטים להתקין תקנות גם לענין ביטול הליכים בשל יתרת חוב מזערית לטובת

⁵ ס"ח התשל"ב, עמ' 95; התשמי"ה, עמ' 198.